

कृद्योप्यसे so v. a. *du wirst nicht essen, du wirst nicht lesen, das sage ich dir in allem Ernst* Sch. In dem Beispiele न कृ वै तस्मिंश्च लोके दत्तिष्यामिच्छति ist das Verb. fin. nicht orthotoniert, ebend. न कृ mit einem potent. M. 9, 270. Vgl. ननु, नहि, ना, चन, किन. Zwei Negationen in demselben Satze bilden eine verstärkte Bejahung: न कथंचिद्दि मे पापा न वध्या ये सुरद्विषः Arā. 10, 17. न खल्वेतन्न कुर्या च वचनम् R. 6, 106, 16. न तु ज्ञातु न (über Kurz oder Lang gewiss) हिंस्यस्त्वा रामलक्ष्मणासायकाः । अपवृत्ता मरुवेगा यदि त्वं नागमिष्यसि ॥ 4, 34, 19. MBH. 64, 103. नेयं न वदयति मनोगतमाधिकेतुम् Çāk. 59. न पुनरलंकारश्चियं न पुष्यति 10, 6. Vikr. 29. Ragh. 6, 30. Utt. Rāmā. 124, 5. Çiç. 1, 55. Vop. S. 176. Aehnlich नादण्डो नाम राज्ञो ऽस्ति soll nicht unbestraft bleiben so v. a. soll jedenfalls bestraft werden M. 8, 335. न च न परिचितो न चाप्यरम्यः Mālav. 10. नास्त्यगतिर्मनोरथानाम् Vikr. 26, 3. In den folgenden Beispielen heben die zwei Negationen die Verneinung nicht auf: नैतैरपूतैर्विधिवदाप्यपि हि कर्हिचित् । ब्राह्मण्योनांश्च संबन्धान् चोद्वाह्याः मरु ॥ M. 2, 40. Wenn न einen einzelnen Begriff verneint, bildet es mit dem nachfolgenden Worte wohl eine Zusammensetzung (vgl. Vop. 6, 9) und fällt dann ganz mit dem अ priv. zusammen: (दाडाः) अतृद्वेगकरा नृणां सत्वचो नाग्निद्रुषिताः M. 2, 47. शक्तितो नाभिधावतो निवास्याः 9, 274. भूयिष्ठं च नरेन्द्राणां विद्यते न प्रभा गतिः MBH. 13, 3932. कृत्वा नमुकं कर्म 8, 185. 14, 1768. संग्रामे नातिकोविदम् 4, 1303. N. 23, 16. नातिहरे Hip. 1, 51. Çāk. 110. Ragh. 3, 67. 4, 8. नतद्विदाम् (bei BURNOUR getrennt geschrieben) Buāg. P. 5, 4, 13. नविदंस् 6, 3, 30. नमत् 5, 8, 26. नद्विषितयिषः 7, 3, 56. भूया नागमनाय Vid. 243. नाधीत Hit. Pr. 23. नानुरक्ता 1, 53, v. l. Ja sogar नैव findet sich auf diese Weise verbunden: वरं गर्भलावो वरमृतुषु नैवाभिगमनम् Pāṇkāt. Pr. 8. नैवसंज्ञानासंज्ञायतन BURNOUR in Lot. de la b. l. 813. नैवसंज्ञासमाधि HIOUEN-THSANG I, 367. In den nachstehenden Beispielen wird man mit mehr Recht न vom folgenden Worte trennen dürfen, da man hier noch deutlich durchfühlt, dass न ein Praedicat oder ein Subject negiert: (तान्) न दण्ड्यान्मनुब्रवीत् von diesen hat Manu erklärt, dass sie der Strafe nicht unterliegen, M. 8, 242. वस्त्रमलंकारम् u. s. w. न विभाज्यं प्रचक्षते 9, 219. केने चैव यत्नाणां योक्तारश्म्योस्तथैव च । आक्रन्दे चाप्यपेक्षति न दण्डं मनुब्रवीत् ॥ An dieser Stelle ist auch der Gebrauch von न vor runden Zahlen zu erwähnen. Die Negation zeigt an, dass in Wirklichkeit diese Zahl nicht voll sei; was daran fehlt wird im instr. oder abl. (एकां न ist allem Anschein nach nur ungenaue Schreibweise für एकां) dem न vorgesetzt. im Çat. Br. findet keine Composition statt, dagegen scheint in der späteren Sprache एकां (vgl. P. 6, 3, 76) mit einem folgenden Zehner ein Compositum zu bilden. एकया न विंशतिः Çat. Br. 10, 4, 3, 15. एकया न त्रिंशत् 18. पञ्चभिर्न चत्वारिंशत् 19. 14. एकेन न विंशतिः P. 6, 3, 76. Sch. एकां न त्रिंशत् Çat. Br. 6, 2, 3, 37. 9, 2, 3, 47. एकां पञ्चाशद्वात्र Kāt. Çā. 24, 2, 37. 3, 36. एकां विंशतिः (oder एकां विंशतिः) P. 6, 3, 76. Sch. Vop. 6, 36. Taitt. Up. 3, 11. एकस्यै (statt des abl.) न पञ्चाशत् TS. 7, 4, 3, 1. — 2) damit nicht, auf dass nicht; mit dem potent.: पितुस्त्वमेव मे गत्वा शीघ्रमाचद्व राघव । न त्वामनुदक्तेकुहः Daç. 1, 41. तं प्रमादय गत्वा त्वं न त्वं स कुपितो शपेत् 42. न गच्छेम् अथर्भोता अनुनेष्यति तं नृपम् R. 1, 8, 20. MBH. 1, 6040. 3, 16945. Vgl. u. l. am Anfang die Stellen N. 14,

14 und R. 3, 14, 3. — 3) Vergleichungspartikel: wie, gleichsam Nir. 1, 4. MED. avj. 40. यद्वै देवानां नेति तदेषामोमिति Art. Br. 1, 16. यद्वै नेत्युच्यमिति तत् Çat. Br. 1, 4, 1, 30. In dieser Bedeutung, welche später ganz verloren geht (im späten Kunstgedicht taucht sie wieder auf), bereits im AV. selten. नावं न पर्षणिम् RV. 1, 131, 2. वि पृच्छामि पाक्वां न देवान् 120, 4. 6, 2, 1. 8. 9. यवं न देस्म जुह्वा विवेति 7, 3, 4. स्वर्णं वस्तीरुषसां मरोचि यत्तं तन्वाना उशिजा न मन्म 10, 2. 13, 3. 18, 15. अवं स्य श्रूराध्वना नात्तं 4, 16, 2. विरराज रिपुनयप्रतिज्ञामुखो मुक्तशिखः स्वयं न मृत्युः Çiç. 20, 4. Die ursprüngliche, negirende Bedeutung der Partikel lässt sich hier recht wohl nachweisen: indem man einem Dinge ein ihm sonst nicht zukommendes Praedicat beilegt, liegt es nahe, dessen materielle Identität mit einem andern Dinge, welchem dieses Praedicat ganz eigentlich zukommt, zu negiren. Ob ich sage: er wiehert wie ein Pferd, oder: er wiehert, obgleich er kein Pferd ist, oder endlich: er wiehert, als wenn er ein Pferd wäre, läuft schliesslich auf Eins hinaus. Vgl. u. 3. अ 1, b. — Ueber न, wo es mit वरम् oder श्रेयस् in Correlation steht, wird unter वर und श्रेयस् die Rede sein.

2. न m. 1) ein Name Buddha's (सुगत). — 2) Band, Fessel (बन्ध). — 3) = प्रस्तुत. — 4) = द्रिष्ट (?) MED. n. 1. — 5) Perle Ekākṣharak. im ÇKDr. — WILSON führt nach ÇABUĀRTHAK. noch folgende Bedeutungen an: a) m. ein Name Gaṇeṣa's; Krieg; Gabe; Wohlfahrt. — b) f. ना Nabel; ein musikalisches Instrument; Kenntniss. — c) adj. dünn, mager, spärlich; leer; identisch; nicht beunruhigt; ungetheilt.

नम् s. नम्.

नैश nach Sis. so v. a. नाशन Vertreibung: आ वो रुवण्यमौशिजो कुवध्यै घोषेव शंसमर्जुनस्य नशे RV. 1, 122, 3. Viell. Erlangung; vgl. 2. नम्. नशन (von नम्) s. स्वप्न.

नैशुक adj. von 1. नम् UNĀDIS. 2, 30. = अणु UḡGVAL. = वेनुदारक (!) PADMAN. verderblich WILS. वृक्काकिशीर्जनयः स्युरभ्यासरिणान्शुकाः wohl verloren gehend KĀṬH. 23, 5.

नैष्टुर (von 1. नम्) nom. ag. = नाशाश्रय ÇKDr. verloren gehend u. s. w.; vgl. P. 7, 1, 60.

नैष्टव्य part. fut. pass. von 1. नम् P. 7, 1, 60. Sch.

नःलुङ्ग (नस् Nase + लुङ्ग) adj. P. 6, 1, 63, Vārt. 2. kleinnasig H. 431.

नक् (oder नम्, nach der Analogie von निम्) Nacht: अयं स्वर्गुत्पसे नमिर्नक्ति RV. 7, 71, 1. indecl. gaṇa स्वरादि zu P. 1, 4, 37. — Vgl. नक्त.

नक 1) m. N. pr. eines Sohnes des Dāruka Vāc. P. in Verz. d. Oxf. H. 33, a, 37. — 2) n. भरद्वाजस्य नकम् N. eines Sāman Ind. St. 3, 227.

नकिंचन (1. न + किंचन) adj. Nichts habend, bettelarm MBH. 3, 4522. Pāṇkāt. 134, 14. wo तद्यर्थश्रमो नकिंचनः कथं zur lesen ist; vgl. BENFEY zud. St. In der Stelle: स्थाने भवानेकनराधियः सन्नकिंचनत्वं मखत्वं व्यनक्ति Ragh. 3, 16 wird eher das geläufigere अकिंचनत्वं, als नकिंचनत्वं, anzunehmen sein. — Vgl. अकिंचन.

नकिम् (1. न + किम्) indecl. gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57. — Vgl. नकिम्, माकिम्.

नैकिम् (1. न + किस्) indecl. gaṇa चादि zu P. 1, 4, 57. MED. avj. 71 (निषेधापमयोः); an beiden Orten नकिर geschrieben. 1) nicht, nimmer; etwas stärker als das einfache न. Naigu. 3, 12. नकिर्देवा वारयन्ते न मर्ताः